

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 30. december 2020

Rettens nr. 6A-4340/2020
Politiets nr. søk-91250-00001-18

Anklagemyndigheden
mod
SYDKYSTENS AUTOMATIK P/S
cvr-nummer 36043598 og

cpr-nummer

Anklageskrift er modtaget den 9. juni 2020.

Sydkestens Automatik P/S, Metalgangen 2, 2690 Karlslunde, og
er tiltalt for

1.

Sydkestens Automatik P/S

overtrædelse af konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4, jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 3, jf. stk. 3,

ved i perioden fra den 29. november 2016 til den 20. februar 2017 forsætligt eller groft uagtsomt at have indgået aftaler eller samordnet praksis mellem virksomheder, der direkte eller indirekte have til formål eller følge at begrænse konkurrencen, idet Sydkestens Automatik P/S indgik en aftale med Findan El-anlæg A/S om at opdele markedet, hvorved virksomhederne skulle holde sig fra hinandens kunder.

2.

overtrædelse af konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 3, jf. stk. 3, jf. straffelovens § 23,

ved i perioden fra den 29. november 2016 til den 20. februar 2017 i sin egenkab af Sydkestens Automatik P/S forsætligt eller groft uagtsomt at have indgået aftaler eller samordnet praksis mellem virksomheder, der direkte eller indirekte havde til formål eller følge at begrænse konkurrencen, idet på vegne Sydkestens Automatik P/S indgik en aftale

med [redacted] fra Findan El-anlæg A/S om at opdele markedet, hvorved virksomhederne skulle holde sig fra hinandens kunder.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf på 400.000 kr. til Sydkystens Automatik P/S og 100.000 kr. til

De tiltalte har nægtet sig skyldige.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af tiltalte [redacted] og af vidnerne [redacted] advokat [redacted] og advokat [redacted].

[redacted] har forklaret, at Sydkystens Automatik er en automatikvirksomhed, som producerer og installerer styretavler til bl.a. kølebranchen. [redacted] 2007 med produktion af styretavler. Efter ønske fra kunderne begyndte de at installere styretavler og startede op med kassevogne og montører. Arbejdet med at vedligeholde køleanlæg udføres typisk af kølefirmaer, som har serviceaftaler. Sydkystens Automatik [redacted] de har med deres elektrikerbaggrund en fordel i forbindelse med fejlstyring.

[redacted] træffer beslutningerne i firmaet. Der er i dag 15-16 ansatte i virksomheden, herunder [redacted] og desuden mange lærlinge, da de har svært ved at skaffe elektrikere. På daværende tidspunkt havde [redacted] og to erfarne udkørende medarbejdere, de var nede på 9-10 medarbejdere og havde rigtigt travlt.

[redacted] 1980'erne. I dag er uddannelsen mere specialiseret. Sydkystens Automatik foretrækker medarbejdere, som er uddannet indenfor styring- og reguleringsteknik, men kan også bruge elektrikere, som er uddannet indenfor automatik. Traditionelle elektrikere fungerer sjældent godt hos dem.

[redacted] arbejdet med Knudsen Køling siden starten af 1990'erne. [redacted] Knudsen Køling [redacted] arbejdet som underleverandør til Knudsen Køling. [redacted] har været Knudsen Kølings "elektriske dna". Knudsen Køling installerer køle- og frostmontre i supermarkeder og var oprindeligt den eneste producent af kølemøbler i Danmark, men er i dag mere en handelsvirksomhed, idet firmaet er blevet opkøbt af en italiensk virksomhed, og produktionen blev flyttet til Italien. Af andre aktører på markedet findes Vibocold i Viborg, Climates og Vojens Køleteknik. I det industrielle segment findes endvidere Johnson Controls. Super Køl var dengang og er fortsat sam-

menlignelig med Knudsen Køling. Super Køls hovedsæde ligger i Odense. Knudsen Køling ligger i Køge. Super Køl producerer selv styretavler. har siden 2006 leveret styretavler til Knudsen Køling. Sydkystens automatik leverer til alle firmaerne og ikke kun til Knudsen Køling.

Findan El-anlæg var tidligere for Superkøl, hvad Sydkystens Automatik var for Knudsen Køling, bortset fra at Findan El-anlæg alene monterede og ikke producerede styretavler. kendte Findan El-anlæg af navn. De tre ansatte, som Sydkystens Automatik mistede i 2016, blev ansat i Super Køl til at udføre arbejde, som Findan El-anlæg tidligere havde udført for Super Køl. tog kontakt til og de talte om arbejde sammen, fordi Sydkystens Automatik manglede tolk, og Findan El-anlæg manglede arbejde. ved ikke, om Findan El-anlæg havde andre faste kunder end Super Køl.

Når Knudsen Køling skulle montere en butik for f.eks. Coop eller Salling, fik Sydkystens Automatik udbudsmaterialet fra Knudsen Køling og lavede et tilbud til Knudsen Køling, som indgik i Knudsen Kølings samlede tilbud på opgaven. Knudsen Køling lavede ikke selv udbudsmateriale. I slutningen af 2017 afgav Sydkystens Automatik og Findan El-anlæg begge tilbud på en opgave for Knudsen Køling vedrørende Føtex i Espergærde. Sydkystens Automatik fik afslag på opgaven. har ikke derudover kendskab til, at Sydkystens Automatik og Findan El-anlæg begge har afgivet bud på opgaver til Knudsen Køling.

Det er ikke der har lavet samarbejdsaftalen, som Sydkystens Automatik indgik med Findan El-anlæg. Sydkystens Automatik var underbemandede og kunne ikke få svende. De havde derfor behov for folk udefra og måtte få flere underleverandører. De indgik først samarbejdsaftalen med og tog i den forbindelse i august 2016 kontakt til advokat fordi havde brug for at aftale. Advokaten foreslog en måde at gøre det på. Formålet med aftalen var, at de trygt skulle kunne arbejde sammen, og at ikke skulle tilegne sig viden fra Sydkystens Automatik og gå uden om dem en anden gang. Aftalen blev lavet, så de kunne bruge den til underleverandører, og det var den samme aftale, de indgik med Findan El-anlæg. Journalnummeret på samarbejdsaftalen må være advokatens. Sydkystens Automatik bruger ikke journalnumre. Samarbejdsaftalen med Findan El-anlæg var en kopi af den tidligere aftale med som havde fået i word-format. udfyldte navnet med Findan El-anlæg samt forkortelserne og ikrafttrædelsestidspunktet. Konventionalboden var den samme som i aftalen med Der blev måske justeret på størrelsen.

ringede til og var derefter til møde hos Findan El-anlæg. De talte om aftalen, som bagefter fremsendte via mail. Der var ikke advokater til stede ved mødet. Aftalen var en standardaftale, hvor de udfyldte navnene. indgik aftalen med Findan El-anlæg, for at være sikker på, at Findan El-anlæg ikke tilegnede sig deres viden og bagefter tog deres kunder. § 1.1. var gensidig og betød, at Sydkystens Automatik også kunne

udføre arbejde for Findan El-anlæg. Forkortelsen BAS i § 1.4 er en skrivefejl. § 1.5 var advokatens formulering og ikke specifikt fordi, at de ønskede at udvide aftalen med flere kunder. havde ikke før hørt om begrebet konventionalbod, og det var ikke noget, havde viden om. Størrelsen af konventionalboden var måske fastsat i forhold til de entreprisesummer, som de arbejdede med, og som ofte kunne være af den størrelse. De lavede aftalen for at være loyale over for hinanden, og det skulle ikke være ligegyldigt at bryde aftalen. Hvis de brød aftalen, skulle det have en konsekvens. Om betydningen af § 4.1 må henvise til advokaten. Det er opfattelse, at aftalen gjaldt i 24 måneder.

Sydkystens Automatik og Findan El-anlæg lavede en opgave sammen hos S-Engros på Østerbro. Sydkystens Automatik havde fået opgaven som underentreprise for Knudsen Køling, men kunne ikke selv nå opgaven, og Knudsen Køling havde en stram tidsplan. Det er den eneste opgave hos Sydkystens Automatik, som Findan El-anlæg har leveret mandskab til. De var færdige med arbejdet, da fakturaen af 25. november 2016 blev udstedt. Sydkystens Automatik købte arbejdskraft hos Findan El-anlæg for kr., og arbejdet blev udført over to dage. Samarbejdsaftalen blev først underskrevet den 29. november 2016. De var gået i gang med opgaven, da de havde dialog om at indgå aftalen. var hos Sydkystens Automatik nogle gange i løbet af november 2016. ville være blevet sur, hvis Findan El-anlæg havde nægtet at indgå aftalen.

, som er omtalt i mail af 22. november 2016 til var en dygtig medarbejder, som oprindeligt var ansat hos Findan El-anlæg, og som derefter i var ansat hos Sydkystens Automatik, hvorefter hos Findan El-anlæg. havde ikke været i kontakt med advokat kontor, inden den 22. november 2016 sendte aftalen til

Sydkystens Automatik har først i 2019 udført nogle opgaver for Super Køl. På det tidspunkt var Findan El-anlæg fusioneret med Super Køl og eksisterede ikke længere. Der var derfor ikke noget hensyn at tage til Findan El-anlæg. Der har ikke været opgaver, som Sydkystens Automatik af hensyn til Findan El-anlæg har afholdt sig fra at byde på. ved ikke, om Findan El-anlæg har afholdt sig fra at byde på opgaver af hensyn til Sydkystens Automatik. Vedrørende mail af 21. februar 2017, sendte spørgsmålet om aftalens lovlighed videre til advokat som var på ferie, og advokat vendte tilbage og sagde, at aftalen holdt. svarede på mailen, efter at havde talt med advokaten. Aftalen stoppede med at have virkning, 24 måneder efter at hævdede aftalen. Det var på baggrund af samtalen med advokaten opfattelse, at aftalen stadig var virksom. talte ikke med advokaten om, at aftalen var ugyldig og i strid med loven. Advokaten sagde bare, at aftalen stadig var gyldig og virksom, og fik over-

hovedet ikke besked om, at det kunne være tvivlsomt. opfattede det bestemt sådan, at kunne fastholde aftalen overfor Findan El-anlæg. hørte igen fra som prøvede at få ophævet aftalen, hvis Sydkystens Automatik kunne få kickback ved en bestemt omsætning, som Findan El-anlæg skulle lave for Knudsen Køling, og de havde et møde om det. svarede, at de kunne kigge på det, når aftalen var udløbet.

Omsætningen hos Sydkystens Automatik i 2019 var som anført i bilag 38-01-03-01 omkring kr.

har forklaret, at cvr.nummeret for det tidligere Findan El-anlæg fortsat eksisterer, og at virksomheden. Findan El-anlæg var en elvirksomhed i Karlslunde, som havde eksisteret siden 1980 og primært beskæftigede sig med elinstallation af køleanlæg. I 2016 havde virksomheden 8-9 ansatte.

og traf de daglige beslutninger. Større beslutninger blev truffet bestyrelsen, som bestod af ejerkredsen, og som foruden bestod af Findan El-anlæg, og

underskrev samarbejdsaftalen med Sydkystens Automatik. Sydkystens Automatik lavede ligesom Findan El-anlæg elinstallationer til køleanlæg. rettede henvendelse til Sydkystens Automatik, fordi en af Findan El-Anlægs kunder havde ansat tre medarbejdere fra Sydkystens Automatik. Findan El-anlæg havde derfor tre mand tilovers og manglede arbejde. Det var nærliggende, at Sydkystens Automatik måske havde arbejde, som de manglede at få udført. Findan El-anlæg og Sydkystens Automatik havde ikke overlap af kunder og arbejdede stort set ikke for de samme kunder.

I november-december 2016 hjalp de Sydkystens Automatik med en opgave hos S-Engros, hvor de leverede timer til Sydkystens Automatik for omkring kr. på en køleteknisk opgave, som Sydkystens Automatik leverede til Knudsen Køling. Det var alt, hvad samarbejdet blev til. Sydkystens Automatik krævede, at de indgik aftalen, for at Findan El-anlæg kunne lave arbejde for dem, og det var årsagen til, at Findan El-anlæg indgik aftalen. fik oplyst, at Sydkystens Automatik havde samarbejdsaftaler med alle sine samarbejdspartnere, og at aftalen var en standardaftale. Vedrørende aftalens §1.1 var det meningen, at de som en mere generel aftale skulle udføre arbejde for hinanden. vendte § 1.2 om, at de skulle holde sig fra hinandens kunder, med bestyrelsen. Et års tid forinden havde Super Køl været ejer af Findan El-anlæg, indtil der kom ny ejerkreds og ledelse i Super Køl. Super Køl og Knudsen Køling var de to store spillere på det danske supermarkeds kølemarked. Findan El-anlæg havde altid arbejdet for Super Køl og havde været ejet af Super Køl. Findan El-anlæg havde aldrig lavet opgaver for Knudsen Køling. husker ikke, om de overvejede at udvide samarbejdsaftalen med andre kunder. Det var Sydkystens Automatik, der udarbejdede aftalen, og de

drøftede ikke indholdet. Findan El-anlæg havde ikke behov for aftalen, og den blev ikke lavet på deres foranledning. Findan El-anlæg indgik aftalen for at få noget at lave og for at undgå at afskedige medarbejdere.

Aftalen skulle underskrives hurtigt. Findan El-anlæg startede med at lave arbejde for Sydkystens Automatik et par dage før, at aftalen blev underskrevet. Arbejdet fortsatte, efter at aftalen var underskrevet. Opgaven hos S-Engros blev udført på 3-5 dage af 2-3 mand, og Findan El-anlæg udstedte tre fakturaer til Sydkystens Automatik på i alt ca. kr. for arbejde udført i november og december 2016. Foreholdt faktura nr. 29952 af 25. november 2016 er det ikke fakturaen, men må være oplysninger fra et udlæsningsystem, da der er informationer, som ikke er rigtige.

Findan El-anlæg opsagde aftalen efter kort tid. Findan El-anlæg afslog ikke nogle opgaver på grund af aftalen. I foråret 2017 - inden for opsigelsesperioden - var der en opgave for Knudsen Køling. Findan El-anlæg lavede opgaven for Knudsen Køling sidst i 2017, og umiddelbart efter blev Findan El-anlæg solgt til Knudsen Køling.

Foreholdt bilag 36-03-01-3, sidste afsnit og næste side, første afsnit, har forklaret sådan. husker det ikke klart. Knudsen Køling bad dem kun om at udføre en opgave, som de udførte. Da Knudsen Køling rettede henvendelse, fortalte dem om aftalen med Sydkystens Automatik, og der var en forhandling, hvorefter de endte med at lave opgaven i slutningen af 2017. De fik desuden en forespørgsel fra Knudsen Køling om nogle tavler, som Findan El-anlæg ikke kunne finde ud af og derfor afslog at lave. Foreholdt bilag 36-03-01-05, 2. afsnit, er det nok rigtigt, at Findan El-anlæg gav pris på 2-3 andre opgaver til Knudsen Køling. De vidste ikke, om det skete i konkurrence med Sydkystens Automatik, om de var dyrest eller billigst, eller om det var en kontrolmåling. husker ikke, om det var før eller efter opgaven i Snekkersten. De fik den indikation fra Knudsen Køling, at de var valgt til opgaven i Snekkersten, fordi de var væsentligt billigere. ved ikke, hvor mange i Danmark, der giver bud på den slags opgaver, men det er indtryk, at det ikke er mange. Det er en lille niche, som kræver specifik viden. Det er ikke almindeligt elarbejde, og det er krævende at sætte sig ind i for en lille opgave.

Findan El-anlæg opsagde samarbejdsaftalen med Sydkystens Automatik via mail i februar eller marts 2017. mener, at de opsagde aftalen, fordi de blev kontaktet af Knudsen Køling om at udføre arbejde for dem. De kunne se, at aftalen låste nogen til kun at handle et sted. De var ikke trygge ved situationen, som ikke var god for nogen. drøftede det med Konkurrencestyrelsen, som fortalte, at det var ulovligt. Efter de havde opsagt aftalen, anså de sig ikke for bundet af opsigelsesvarslet.

 husker ikke, om gennemgik samarbejdsaftalen med i Findan El-anlæg videresendte aftalen til bestyrelsen, som ikke havde ind-

sigelser. Der stod ikke, at de ikke måtte lave arbejde for den anden kunde, men at det ville blive frygteligt dyrt at gøre det. havde 1-2 år forinden solgt Super Køl til et italiensk firma. Findan El-anlæg arbejdede for Super Køl efter en timerateaftale, som fastsatte, hvad de kunne få i timen, når de leverede arbejdstimer til Super Køl. Findan El-anlæg havde ikke kompetence til at lave styretavler.

Foreholdt bilag 36-03-01-3, 5. afsnit, har forklaret sådan. Foreholdt 7. afsnit, husker ikke, at spurgte om det. havde ikke kendskab til konkurrenceloven. mener, at via mail har spurgt om aftalen var juridisk i orden. Det er rigtigt, at har forklaret, at oplyste, at advokat havde kigget på aftalen, og at den var lovlig. Det kan godt være mailen af 21. februar 2017 i bilag 02-01-07-16, som henviste til. Det var senere, at var i kontakt med Konkurrencestyrelsen. husker ikke, hvem der havde sagt til at aftalen var ugyldig efter konkurrencelovens § 6. havde ikke været i kontakt med nogen jurist.

har forklaret, at er ingeniør og fra indtil var ansat hos Knudsen Køling, som solgte og installerede køleinstallationer, primært til supermarkeder. De var 80-100 ansatte. var med to projektledere og 20 timelønnede montører. Når de fik opgaver ind, købte de kompetencer, som de ikke selv havde, som underentreprise, f.eks. vedrørende el og automatisering. Sydkystens Automatik var en betydelig underleverandør. Mens var hos Knudsen Køling, brugte Sydkystens Automatik til den eltekniske del af leverancerne. Det var et begrænset antal virksomheder, der lavede den slags opgaver i deres nærområde, da styring af kølemøbler er en kompleks opgave, som kræver særlige kompetencer. De bad Sydkystens Automatik om at afgive tilbud på den eltekniske del af de opgaver, som Knudsen Køling skulle afgive tilbud på. havde en faglig relation til som løbende havde samtaler med. kendte ikke Sydkystens Automatik eller før blev ansat hos Knudsen Køling.

Knudsen Køling har brugt Findan El-anlæg inden for samme leveranceområde som Sydkystens Automatik i forbindelse med en opgave i Snekkersten.

husker ikke, om Findan El-anlæg bød ind på andre opgaver, eller om Findan El-anlæg afslog andre opgaver. Ved opgaven i Snekkersten indhente Knudsen Køling tilbud fra både Sydkystens Automatik og Findan El-anlæg. Tilbuddet fra Findan El-anlæg var betydeligt billigere end tilbuddet fra Sydkystens Automatik. mener ikke, at Knudsen Køling efterfølgende har brugt Findan El-anlæg til opgaver. Det var deres erfaring fra opgaven i Snekkersten, at Findan El-anlæg ikke havde tilstrækkelige kompetencer til at udføre opgaven, og de måtte tilkalde Sydkystens Automatik for at afslutte arbejdet, hvilket ikke havde været hensigten.

kom i kontakt med Findan El-anlæg i forbindelse med en opgave for S-

Engros, hvor Knudsen Køling var bagud og spurgte, om Sydkystens Automatik kunne mande op. Sydkystens Automatik svarede, at de kunne tage en samarbejdspartner ind, hvilket Knudsen Køling accepterede, så længe samarbejdspartneren var dygtig. Sydkystens Automatik udførte opgaven, som de skulle, ved brug af underleverandør. Opgaven for S-Engros var i gang, da blev ansat

Foreholdt bilag 37-01-01-2, 7. og 8. afsnit, har forklaret sådan. De henvendte sig i starten af 2017 til Findan El-anlæg for at få dem til at påtage sig en opgave. ville gerne indhente to tilbud, så kunne få lidt konkurrence. Findan El-anlæg ville gerne påtage sig opgaven, men gav besked om, at de ikke kunne afgive tilbud alligevel, fordi de var bundet af en aftale med Sydkystens Automatik. viste aftalen med Sydkystens Automatik. sagde, at ville opsige aftalen, men der var et opsigelsesvarsel på 6 måneder, og opgaven i Snekkersten blev nok udført i november 2017. Da besluttede at lade Findan El-anlæg udføre opgaven, var prisforskellen op til det næstbilligste bud stort nok til at dække, hvis Findan El-anlægs arbejde viste sig ikke at være godt. lavede ikke en efterberegning af den samlede pris på elarbejdet i forhold til det oprindelige tilbud fra Sydkystens Automatik.

Super Køl leverer køleløsninger og er konkurrent til Knudsen Køling.

Advokat har forklaret, at har været advokat i 30 år og siden haft egen advokatforretning, siden med advokat som medejer. har i de senere år næsten udelukkende beskæftiget sig med erhvervsjura, navnlig for ejerledede virksomheder, herunder mange entreprenørvirksomheder, om selskabsjura, generationsskifte, kontraktsrådgivning, retssager og voldgift. er generalist indenfor erhvervsret.

fik Sydkystens Automatik som klient i og har sammen med selskabets revisor hjulpet med at omdanne virksomheden til et P/S. Der har været relativt hyppig kontakt med spørgsmål fra Uddebiteringen til Sydkystens Automatik har ikke været voldsomt stor, da var prisbevidst, og opgaver blev nogle gange sluttet efter mundtlig rådgivning. har fra politiet fået udleveret samarbejdsaftalen, som er identisk med det dokument, som havde lavet og havde på sin sag. har fået politiets afhøringsrapport udleveret til kommentering og har læst den igen forud for retsmødet i dag.

lavede samarbejdsaftalen efter anmodning fra som fortalte, at havde et samarbejde, hvor virksomhederne fungerede som hinandens underentreprenører på opgaver. har ikke bidt mærke i, hvem medkontrahenten var. fik henvendelsen fra i 2016, kort tid før kontrakten trådte i kraft.

Foreholdt bilag 37-02-01-3, 2. sidste afsnit, første linje, har forklaret sådan til politiet. Datoen støttede på sin tidsregistrering eller på mailkorrespondance, som slog op i sin elektroniske sag. ville gerne have formaliseret, at og samarbejdspartneren i de tilfælde, hvor de var hændens hoved- og underentreprenør, skulle holde sig fra den kunde, som det drejede sig om. Det drejede sig om en enkelt større kunde for dem hver. Knudsen Køling var kunde, og samarbejdspartnerens kunde var Super Køl. Kontakten med foregik pr. telefon og mail. sendte et aftaleudkast til og det er sandsynligt, at de blev enige om, at aftalen skulle være sådan efter første udkast. § 3 om sanktioner kan meget vel bero på rådgivning, da en aftale ikke er meget værd, hvis den ikke kan sanktioneres. har formuleret § 1.3 og § 1.4. vil betegne aftalen som en konkurrencebegrænsende klausul eller en kundeklausul.

har overvejet, men ikke drøftet med om det kunne være en horisontal markedsdelingsaftale. efterlod ikke med nogen mistanke om, at der kunne være noget galt med aftalen. På baggrund af det, fik oplyst om markedet, hvor Knudsen Køling og Super Køl kunne henvende sig til tusindvis af firmaer for at få lavet eltavler og elarbejde, mente efter virksomhedernes beskedne størrelse, at der ikke var tale om en markedsdelingsaftale. havde ingen intention om at lave en markedsdelingsaftale, og det er bestemt opfattelse, at ønskede at få en lovlig aftale. har udarbejdet samarbejdsaftalen med den viden, havde og bør have om konkurrenceretlige forhold. Knudsen Køling kunne gå til et meget betydeligt antal leverandører i markedet, og hvis de indhentede tilbud fra dem alle, ville det ikke have betydning, at Findan El-anlæg ikke afgav tilbud. Det er ræsonnementet for, at anså aftalen for lovlig efter konkurrencelovens § 6, og kunne med rette forvente at få en lovlig aftale.

var på ferie i har fået at vide, at Findan El-anlæg ønskede at trække sig ud af aftalen, men husker ikke af hvem. Det undrede dem, men jura er ikke en eksakt videnskab.

Forholdt bilag 02-01-7-16, ville have sagt det samme som i dag, hvis var blevet spurgt, nemlig at aftalen er holdbar.

Foreholdt bilag 37-02-1-6, tilføjelsen til side 3, afsnit 6, om at Findan El og Sydkystens Automatik ikke er indbyrdes konkurrenter, har fremhævet det, fordi man ikke kan markedsdele, når man ikke er indbyrdes konkurrenter. Tilføjelsen er baseret på det faktum, kendte i sagen. husker ikke, om lavede analysen af, at Findan El-anlæg og Sydkystens Automatik ikke var konkurrenter, ved aftaleindgåelsen eller efterfølgende. vil tro, at har støttet sig på viden, som har i kraft af mange klientforhold med entreprenørvirksomheder og elfirmaer har kun ydet rådgivning i forbindelse med en enkelt aftale med præcis dette indhold.

Foreholdt bilag 38-01-02-1 husker ikke at have set aftalen. kan have lavet aftalen uden navne, således at selv skulle indsætte navnene. ydede rådgivning om aftalen uden navne indsat, og har lavet markedsanalyse med overvejelser om elfirmaer og eltavlefirmaer, og vil tro, at det har været i forhold til Findan El-anlæg. har helt sikkert overvejet de konkurrenceretlige aspekter og vil ikke have lavet et udkast i strid med lovgivningen. kan ikke sige, om aftalen er lavet som en generel aftale, som kunne bruges med underleverandører, eller med en bestemt samarbejdspartner, men må have forklaret hvem aftalen skulle indgås med, og husker, at det var et elfirma.

Firmanavnene i bilag 38-01-02-1, § 1.4 siger ikke noget. kan have sendt aftalen som en åben kontrakt, og det er ikke sikkert, at det er der har indsat navnene i aftalen. kunne derved ikke være sikker på, om kom til at sætte navne ind i aftalen, som ville gøre aftalen i strid med konkurrencelovens § 6.

Advokat har forklaret, at advokat havde klientrelationen til Sydkystens Automatik. har været involveret i rådgivning af Sydkystens Automatik ved en telefonsamtale i 2017, da sendte en mail til advokat som var på ferie. Telefonsamtalen drejede sig om, hvorvidt der var konkurrenceretlige problemstillinger ved aftalen. kendte ikke til aftalen i forvejen, og husker ikke, om fandt aftalen frem i deres arkiv. drøftede ikke henvendelsen med advokat husker ikke samtalen med i detaljer, men fandt ikke umiddelbart nogle konkurrenceretlige problemer ved den aftale, som Sydkystens Automatik havde indgået med Findan El-anlæg. Som erindrer det, var vurdering baseret på oplysninger. havde konkrete spørgsmål til aftalen, som vidnet svarede på. Det drejede sig om, at havde indgået aftale med en kollega om, at de hver havde en kunde, som de arbejdede i underentreprise hos hinanden for, og at de skulle afholde sig fra at afgive tilbud til hinandens kunde. så ikke noget konkurrenceretligt problem i aftalen, som vil karakterisere som en konkurrenceklausul eller kundeklausul. har efterfølgende set et udkast til aftalen. Hvorvidt man uden konkurrenceretlige problemer kan indgå en aftale som angivet i bilag 02-01-10-23, § 1.3 og § 1.4, vil afhænge af hvilke parter, der indgår aftalen, og deres position i markedet. En lille aktør i et marked med mange kollegaer vil godt kunne indgå en sådan aftale, fordi kunden vil kunne rette henvendelse til mange for at få et arbejde udført og ikke vil have skade af aftalen. forklarede at efter vidnets vurdering ikke ville få problemer med aftalen.

Sagens øvrige oplysninger

Det fremgår af sagen, at Sydkystens Automatik P/S (i aftalen kaldet SA) og Findan El-anlæg A/S (i aftalen kaldet FAS) den 29. november 2016 indgik en samarbejdsaftale med følgende indhold:

"§ 1.

De overordnede rammer

- 1.1 Parterne har etableret et samarbejde om at arbejde for hinanden som underentreprenør/underleverandør.
- 1.2 Som led i samarbejdet er det aftalt, at parterne skal holde sig fra den andens kunder.
- 1.3 SA skal specifikt afholde sig fra at udføre arbejde eller påtage sig opgaver direkte for følgende af FAS's kunder:
Super Køl A/S.
- 1.4 [FAS] skal specifikt afholde sig fra at udføre arbejde eller påtage sig opgaver direkte for følgende af SA's kunder:
Knudsen Køling A/S.
- 1.5 Parterne kan løbende udvide aftalen til at gælde flere kunder end de nævnte.

§ 2.

Ikrafttræden og Opsigelse

- 2.1 Aftalen træder i kraft den 23.11.2016.
- 2.2 Begge parter kan opsigte aftalen med 6 - seks - måneders varsel til udgangen af en kalendermåned.
- 2.3 Opsigelse skal ske pr. e-mail.

§3.

Sanktioner

- 3.1 Udfører en part arbejdsopgaver for den anden parts kunder uden om den anden part - direkte eller indirekte - skal den krænkende part - udover dokumenteret erstatningskrav - betale den forurettede part en konventionalbod på kr. 200.000,00, skriver kroner tohundredetusinde 00/100, for hver gang overtrædelse - defineret som udførelse af én arbejdsopgave for kunden, - finder sted.
- 3.2 Den forurettede er desuden berettiget til - uden sikkerhedsstillelse - at få nedlagt fogedforbud mod aftalebruddet.

§ 4.

Andre aftaler

4.1 Aftalen om sanktioner, jf. § 3 gælder i 18 måneder efter udløbet af det i § 2.2 nævnte opsigelsesvarsel."

Det fremgår endvidere af sagen, at _____ på vegne af Findan El-anlæg i en mail af 20. februar 2017 opsagde samarbejdsaftalen overfor Sydkystens Automatik.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i sit anmeldelsesnotat af 10. januar 2018 anført om det relevante marked:

"Det relevante produktmarked er i følge det oplyste underentrepriser i forbindelse med etablering og reparation af køleanlæg.

Der findes ifølge det oplyste tre virksomheder i Danmark, der etablerer og reparerer køleanlæg i butikkerne for de store dagligvarekæder. Det er Super Køl, Knudsen Køling og Carrier Refrigeration. Når disse virksomheder har behov for arbejdskraft til at udføre opgaverne entrerer de med underleverandører. På Sjælland, der ifølge det oplyste er det geografiske marked, finder kun to virksomheder, der har kunnen og kapacitet til dette, nemlig de to aftaleparter Findan El-anlæg A/S og Sydkystens Automatik P/S.

Der er fremlagt årsrapporter for Sydkystens Automatik for perioden 2014 til 2019. Årsrapporterne indeholder ikke oplysning om omsætningstal.

Det fremgår af oplysninger fra Skattestyrelsen, at Sydkystens Automatik i 2019 havde et beregnet salg på _____ kr. (bilag 12-01-01-105), i 2018 et beregnet salg på _____ kr. (bilag 12-01-01-79) og i 2017 et beregnet salg på _____ kr. (bilag 12-01-01-55).

Rettenns begrundelse og afgørelse

Efter bevisførelsen kan det lægges til grund, at _____ på vegne af Sydkystens Automatik P/S indgik samarbejdsaftalen af 29. november 2016 med _____ på vegne af Findan El-Anlæg A/S. Det kan endvidere lægges til grund, at de to virksomheder var konkurrenter på det samme marked for underentrepriser i forbindelse med elinstallation af køleanlæg i dagligvarebutikker. Ved samarbejdsaftalen af 29. november 2016 forpligtede parterne sig til at holde sig fra hinandens kunder, således at Sydkystens Automatik specifikt forpligtede sig til at afholde sig fra at udføre arbejde eller påtage sig opgaver direkte for Super Køl A/S, og Findan El-Anlæg forpligtede sig til at afholde sig fra at udføre arbejde eller påtage sig opgaver direkte for Knudsen Køling A/S.

Retten finder, at det må have stået _____ klart, at der var tale om en aftale, som opdelte markedet og derved potentielt begrænsede konkurrencen. _____ - og dermed Sydkystens Automatik - har således for-

særligt indgået en aftale om at opdele markedet, som direkte eller indirekte havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.

Den rådgivning, som modtog fra advokat og advokat kan ikke føre til en anden vurdering. Retten har herved lagt vægt på, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at advokat advokatbistand blev ydet i forbindelse med en samarbejdsaftale indgået i august 2016 mellem Sydkystens Automatik og Lars Bang A/S, som ikke var konkurrenter inden for det samme marked, og at ikke søgte yderligere advokatrådgivning i forbindelse med, at Sydkystens Automatik indgik samarbejdsaftalen med Findan El-Anlæg, men først efter at Findan El-Anlæg havde opsagt samarbejdsaftalen.

Det er på den baggrund bevist, at de tiltalte er skyldige.

Straffen for Sydkystens Automatik P/S fastsættes til en bøde på 400.000 kr., jf. konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4, jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 3, jf. stk. 3.

Straffen for fastsættes til en bøde på 100.000 kr., jf. konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 3, jf. straffelovens § 23.

Bøden til Sydkystens Automatik er udmålt efter en samlet vurdering af overtrædelsens grovhed, varighed og selskabets omsætning. Retten har navnlig lagt vægt på, at der er tale om en horisontal, konkurrencebegrænsende markedsdelingsaftale, som må anses for en alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven, og som indeholdt bestemmelse om konventionalbod på 200.000 kr. for hver udførelse af en arbejdsopgave for den pågældende kunde. Retten har endvidere lagt vægt på aftalens begrænsede varighed samt oplysningerne om virksomhedens omsætning og størrelse. Der foreligger ikke oplysninger, som giver grundlag for at fastsætte en lavere bøde af hensyn til virksomhedens soliditet og betalingsevne. For så vidt angår har retten endvidere lagt vægt på ledende og initiativtagende rolle i overtrædelsen.

Efter det tidligere anførte om den rådgivning, som modtog fra advokater, finder retten ikke grundlag for strafbortfald eller bødenedsættelse efter straffelovens § 82, nr. 4

Der er efter sagens karakter og forløb ikke grundlag for at nedsætte bøderne som følge af sagsbehandlingstiden.

Forvandlingsstraffen for bøden til fastsættes som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Sydkystens Automatik P/S skal betale en bøde på 400.000 kr.

skal betale en bøde på 100.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden for er fængsel i 40 dage.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Marie Louise Tønne
dommer

/ahr

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I ROSKILDE, den 30. december 2020

Dorthe Christiansen
kontorfuldmægtig